

Georgii Syncelli Ecloga Chronographica edidit Alden A. Mosshammer, Teubner Leipzig 1984 σελ. XXXII/507.

Ὁ Ἑλληνικὸς τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι *Ἐκλογή Χρονογραφίας συνταγεῖσα ὑπὸ Γεωργίου μοναχοῦ συγκέλλου γεγονότος Ταρσίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Διοκλητιανοῦ*.

Τὸ βιβλίον εἶναι μακρότατον καὶ ἔχει ἀπαρτισθῆ ἔκ πληροφοριῶν βιβλίων, τὸ μὲν ἔκ συγγραφέων «ἐκ χάριτος» (ιερώων), τὸ δὲ ἔκ κοσμικῶν ἀπειραριθμῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα κατὰ μέγα μέρος ἀναφέρει ὁ ἱστορικὸς μας. Ἡ ἐξακριβώσις ὁμῶς τῶν βεβαιώσεων τοῦ ἐμπίπτει εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκδότου, ὁ ὁποῖος ὤφειλε νὰ ἀνεύρη τὰ μνημονευόμενα βιβλία τῶν πηγῶν καὶ νὰ τὰ ἀναγράψῃ εἰς τὸ οἰκτεῖον κριτικὸν ὑπόμνημα. Καὶ τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ δυσχερὲς τὸ ἐξετέλεσεν εὐσυνειδήτως ὁ ἐκδότης, διαπιστώσας ὅτι εἰς ἀπειραριθμούς περιπτώσεις αἱ ἐνδείξεις τῆς πηγῆς δὲν ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὰ πράγματα, ὡς εἶχε διαπιστωθῆ ἑνιαχοῦ καὶ ὑπὸ τῶν προηγουμένως ἀσχοληθέντων μὲ τὸ ἔργον τοῦτο φιλολόγων.

Εἰς τὸν πρόλογόν του ὁ ἐκδότης Mosshammer περιγράφει τὰς πρώτας μετὰ τὸ 1600 μ.Χ. ἐκδόσεις καὶ διορθώσεις τοῦ βιβλίου τούτου τὰς γενομένας ἐπὶ τῇ βάσει περιορισμένου ἀριθμοῦ κωδικῶν. Τούτων ἡ ἀνεπάρκεια ἀνεγνωρίσθη ἔνωρις καὶ ὁ οἶκος Teubner εἶχε προαναγγεῖλει ἀπὸ τοῦ 1885 νέαν ἔκδοσιν μηδέποτε πραγματοποιηθεῖσαν. Τώρα ὁ Mossh. χρησιμοποίησας τὰς γραφὰς καὶ πολλῶν νεωτέρων κωδικῶν καθὼς καὶ τὰ ἐπὶ τῶν περιθωρίων τῶν χφφ. σχόλια (marginalia), διερευνήσας δὲ ἐμβριθῶς καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Γεωργίου προέβη εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν.

Εἰς τὸν Πρόλογόν του περιγράφει ἐν λεπτομερείᾳ τὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς ἑκάστου τῶν δώδεκα παλαιότερων χειρογράφων καθὼς καὶ τῆς ὁμάδος τῶν νεωτέρων χαρτῶν κωδικῶν καὶ τὰ σχόλια τῶν περιθωρίων. Ἐκ τῶν ὁμοιοτήτων καὶ τῶν διαφορῶν τῶν ἐκφράσεων τῶν καὶ ἐκ χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων αὐτῶν συνάγει τὸ στέμμα τῶν χαρτῶν κωδικῶν καθὼς καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ de Boor ἐκπονηθὲν γενικὸν στέμμα. Ἐξετάζει περαιτέρω τὴν πλαγίαν παράδοσιν τοῦ κειμένου (traditio obliqua) διερευνῶν τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὰ κείμενα ἄλλων συγγραφέων, ὡς τοῦ Ψευδοσυμεῶν, τῶν Ἀνθολογημάτων τοῦ Ἰωάννου Ἀναγνώστου καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ κώδ. Par. 1336. Ὁ συγγραφεὺς δέχεται ὅτι τὸ ἀρχέτυπον δὲν ἦτο μόνον ἓν, ἀλλὰ δύο. Ἐκ τοῦ ἐνὸς ἀπέρρευσαν οἱ κώδικες Α καὶ Β καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου οἱ λοιποί. Ἡ διττότης τοῦ κειμένου ἀποδεικνύεται διὰ παραδειγμάτων πειστικῶν κατὰ τὴν προσεκτικὴν διερεύνησιν τῶν περιθωριακῶν σχολίων. Ὁ συγγραφεὺς περιγράφει ὁμοίως ἕξ ἄλλους εἰς διαφόρους τόπους εὐρισκομένους κώδικας ἢ ὁμάδας κωδικῶν καὶ τὰς σχέσεις τῶν πρὸς τοὺς περιγραφέντας.

Ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν ὁ Μ. διασαφεῖ ὅτι δὲν μετέβαλε τὰς γραφὰς τῶν κωδικῶν (ἐὰν ἦσαν ἀσυνήθεις), εἰ μὴ ἂν ἐνόμιζεν ὅτι ἄλλως ἢ οἱ γραφεῖς ἔγραψαν ὁ Γεώργιος Σύγκελλος, σημειῶν πάντως τὰς διαφορὰς γραφὰς. Εἰς τὸ ὑπόμνημα παραθέτει ἐπίσης καὶ τὰς γραφὰς τῶν ἐκδοτῶν Goar καὶ Dindorfius. Ἐπεδίωξε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ Συγκέλλου ἀδιαφορήσας διὰ τὰ ἥσσονα σημεῖα τοῦ λόγου, τονισμὸν, πνεύματα, στίξιν κλπ. Ἀκολούθως ἐκθέτει ἐν συντομίᾳ τὰ περὶ τοῦ Συγκέλλου βιογραφικὰ στοιχεῖα, τὰς δριμείας περὶ τοῦ ἔργου του κρίσεις τοῦ Scaliger

καὶ τὰς ἀντιδράσεις τῶν ἄλλων κριτικῶν. Ὁ Μ. ἐκθέτει τὸ ἀβέβαιον τῶν πηγῶν τοῦ Γεωργίου καὶ τὰς προσπάθειάς του νὰ ἀναγράψῃ ἔνιαχού κατὰ προσέγγισιν τὰς ἐνδείξεις των. Ἐξετάζει ἐμβριθῶς ὁ Μ. πόθεν ἠρύσθη τὰς πληροφορίας δι' ἐκάστην κατηγορίαν πληροφοριῶν τοπικῶς καὶ χρονικῶς, τὸν εὐρίσκει ἄλλοῦ δίδοντα πηγὰς μὴ συμφωνοῦσας ἢ μὴ ὑπαρχούσας, ἄλλοῦ πηγὰς ἐκλιπούσας ἢ ἀποκλινούσας, δείγμα ὑπάρξεως διαφορῶν εἰς τὰ χφφ. Πιθανῶς ὁ Γεώργιος μονάσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς Παλαιστίνην εἶχε ἀναγνώσει μερικὰ χφφ. παρουσιάζοντα διαφορὰς καὶ ἄλλα ἐκλιπόντα. Ἡ ἐξέτασις γίνεται χωριστὰ διὰ τὰ ἱερά βιβλία καὶ διὰ τὰ κοσμικά. Ὁ Μ. φέρει τὸν Γεώργιον συλλέξαντα τὰς πληροφορίας του ἐκ τοῦ Δεξίππου καὶ ἐκ Συλλογῶν καὶ Ἐπιτομῶν Ἑλληνικῆς Ἱστορίας εἰλημμένων ἐκ μεταφρασμαίων ῥωμαϊκῶν. Ὡς ἐνδείξεις πειστικῆς εἶναι λ.χ. καὶ ἡ γραφή 295.17 *Σαφέρνης* καὶ ἡ ἐν 307.7 *Τησαφέρνους*, ἐν Α.Β. τῆς ἀφέρνους ἀντὶ *Τισσαφέρνους*. Τινὰ τῶν γραφομένων του συγγενεῦσιν πρὸς τὰ τῆς Ἱστ. Ἐπιτομῆς τοῦ Ρομπρείου Τρογος. Ἡ πιθανότης αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ χωρίου 375.1 ἐνδεικνύοντος πηγὴν πληροφοριῶν τινῶν: *ὡς ἐν τισι Ρωμαϊκαῖς ἐκδόσεσιν ἐμφέρεται*.

Ὁ πρόλογος τοῦ Μ. εἶναι ἐμβριθῆς καὶ ἐμπεριστατωμένος οὐχὶ δὲ ἀσύμφωνος καὶ πρὸς τὰς γνώμας προτέρων σοβαρῶν ἐρευνητῶν περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῶν πηγῶν τοῦ Γεωργίου. Παρὰ ταῦτα ὁμως ἔχει σημασίαν νὰ ἐκτιμηθῇ μὲ τὸ ὀρθὸν μέτρον ἡ λογίότης τοῦ Γεωργίου, ὡς αὕτη κρίνεται ὑπὸ τοῦ Μ., διότι οὗτος συνδέει τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ κειμένου πρὸς τὴν (μεμαρτυρημένην, νομίζω) ἀμάθειαν τῶν γραφῶν τῶν κωδικῶν Α καὶ Β καὶ ῥυθμίζει τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ κειμένου τοῦ Γεωργίου ὡς μὴ διαφέρουσιν ἐκείνης τῶν ἐξ ὑπαγορεύσεως πιθανῶς ἀντιγραφόντων γραφῶν. Ὁ κρίνων νομίζει ὅτι ὁ Γεώργιος πιθανὸν νὰ μὴ εἶχε λογίότητα ἐξαιρετικὴν (καὶ δὲν εἶχεν ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἔνιαχού κακόζηλον ὄφος του), γνωρίζει ὁμως ἄριστα καὶ γράφει ἀλανθάστως τὴν κρατικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν χωρὶς γραμματικόν που σφάλμα, ἐλάχιστα ἐμφανίζων ῥωμαϊζούσας ἢ λαϊκιζούσας ἐκφράσεις. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι θὰ ἦτο γραφὴ τοῦ Γεωργίου λ.χ. τὸ *σερακοντούτην, τέτρασι, ιδιοτεύων, Τησαφέρνης, Χερρονεῖς κ.λπ.* Εἰς ὄλην τὴν ἑκτασιν τῆς ἱστορίας του δὲν ἐμφανίζεται σχηματισμὸς τύπου ἐκφεύγων τῶν κανόνων τῆς γραπτῆς τότε ἀπλῆς ἀττικῆς γλώσσης, ὅπου δὲ ὁ ἴδιος δημιουργεῖ νέας λέξεις τὰς διαμορφώνει κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἀττικοῦ τυπικοῦ. Ὑπάρχει καὶ ἐνδείξεις ὅτι εἶχε ἀναγνώσει τὸν Ἡρόδοτον. Μετὰ τὸν πρόλογον (I-XXX) ὁ Μ. παραθέτει τὰς 4 μαρτυρίας (testimonia) περὶ τοῦ Γ. Συγκέλλου, τὸν κατάλογον βιβλιογραφίας τῶν περὶ τοῦ ἔργου του πραγματειῶν, τὸν κατάλογον τῶν σχετιζομένων πρὸς τὰς πηγὰς —κατονομαζομένης ἢ μὴ— ἐξ ὧν ἦντλησεν ὁ Γεώργιος (conspectus notarum) καὶ τὸν κατάλογον τῶν συμβόλων τῶν κωδικῶν καὶ ἐκδοτῶν (XXXI-XXXVII). Ἀκολουθεῖ ἡ παράθεσις τοῦ καταρτισθέντος κειμένου (σελ. 1-478) καὶ ἀκολουθεῖ σειρά καταλόγων α') ὀνομάτων καὶ πραγμάτων ἐν τῷ κειμένῳ ἀπαντωμένων (479-498), β') συγγραφέων οὓς ἀναφέρει ἐν τῷ κειμένῳ ὁ Γεώργιος μετ' ἐνδείξεως τοῦ χωρίου ἔνθα ἡ πηγὴ (498-501) καὶ περαιτέρω τὰ βιβλία τῆς Γραφῆς, ἱερά, ἀπόκρυφα καὶ ψευδεπίγραφα μετὰ τῶν χωρίων ἐξ ὧν παραλαμβάνει τὰς εἰδήσεις ὁ Γεώργιος (501-502) καὶ γ') κατάλογος τῶν πηγῶν καὶ τῶν μαρτυριῶν, ἦτοι τῶν συγγραφέων ἐξ ὧν ἦντλησε τὰς πληροφορίας του ὁ Γεώργιος μετὰ τῆς ἐνδείξεως τῶν χωρίων τῶν ἔργων των (502-507). Ἔργασία ἐξαίρετος.

Ειδικώτερον τὸ κείμενον συνοδεύεται ὑπὸ τριῶν ὑπομνημάτων. Εἰς τὸ πρῶτον περιέχονται αἱ περιθωριακαὶ σημειώσεις εἰς τινὰς κώδικας, αἱ ἀναγράφουσαι ἐπιγραφικῶς τὸ περιεχόμενον (ὑπὸ μεταγενεστέρου γραφέως), ἔστιν ὅτε δὲ καὶ εὐρύτεραι τοῦ γραφέως πληροφορίαι. Τὸ δεύτερον ὑπόμνημα ἀναγράφει τὰς πηγὰς τῶν ἐν τῇ σελίδι ἀναγραφομένων εἰδήσεων. Ἡ ἐπιμέλεια τοῦ ἐκδότου, συνυπολογιζομένων τῶν ἀπαντηθειῶν ἐν τῇ εὐσυνειδήτῳ προσπαθείᾳ αὐτοῦ δυσκολιῶν, εἶναι ἀξία ἀναγνωρίσεως. Τὸ τρίτον ὑπόμνημα περιέχει τὰς διαφορὰς γραφᾶς. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο παρατηρῶ ὅτι ἀντεμετωπίσθησαν ἐπαρκῶς αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ περιεχόμενον γραφαί, ὅχι ὁμοίως καὶ αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν γλωσσικὴν μορφήν των. Εἰς τὸ κείμενον ὑπάρχουν τύποι ἡμαρτημένοι, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν κρίσιν μου εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρίσκωνται πανομοιότυποι εἰς ὅλα τὰ χειρόγραφα. Ὁ συγγραφεὺς τὸ λέγει, δὲν ἐπολυπραγμόνησε περὶ δευτερευόντων θεμάτων τονισμοῦ, πνευμάτων, στίξεως κ.λπ. Ὅμως παρατηρῶ ὅτι εἰς κείμενον τοῦ γεραροῦ Οἴκου Teubner, διὰ πρώτην φοράν συναντῶ τόσα παροράματα, διπλοτυπίας καὶ ποιὰν τινὰ ἀπόκλισιν ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς αὐστηρᾶς συνεπειᾶς. Τὸ κείμενον γενικῶς ἔχει συγκροτηθῆ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ὁ ἐκδότης ἐπέλεξεν ἐξ ἀφθονωτέρου ὕλικου χειρογράφων τὰς καλυτέρας γραφὰς καὶ δύναμαι νὰ εἶπω ἄνευ ἐπιφυλάξεως ὅτι ἡ παρούσα ἔκδοσις τοῦ Συγκέλλου προσφέρει εἰς τοὺς μελετητὰς μεγάλην ὑπηρεσίαν.

Ἐξέθεσα ἀνωτέρω ὅτι ἄλλως ἀντιλαμβάνομαι τὸ εἶδος τῆς μορφώσεως καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ ἐκφράζεσθαι εἰς τὸ λόγιον ἰδίωμα τοῦ 8. αἰ. ἐνὸς φιλομαθοῦς καὶ λογίου μοναχοῦ, ὁ ὅποιος καὶ ἐπέλεγε ὡς σύγκελλος τοῦ Πατριάρχου. Ἐκ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς προέρχονται καὶ αἱ παρατηρήσεις μου κατωτέρω περὶ τινῶν γραφῶν καὶ ἐπομένως δὲν νομίζω ὅτι ἀνήκουν εἰς αὐτὸν ὠρισμένα μορφαὶ ἐκφράσεως ποὺ φέρει τὸ κείμενον ὡς ἀνηκούσας εἰς αὐτόν. Ἐπισημαίνω περιπτώσεις τινὰς κατωτέρω μαζί με ἄλλας, αἵτινες ἀποτελοῦν πιθανῶς ἀβλεπτήματα ἢ καὶ τυπογραφικὰ ἀπλῶς λάθη. Σελ. 2 στίχ. 9 *ἀντιφράσοι* γραπτέον *ἀντιφράσει*, ὅπερ ἀρμόζει εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ λόγου τοῦ Συγκέλλου. 2,23 *ἐβδόμη ἡμέρα Σαββάτω* γραπτ. *ἐβδόμη ἡμέρα*. 4,16 *Εἶτα* γρ. *εἶτα*. 4,30 κ.ά. *Ἀπριλλίου* ἀδικαιολόγητος ἢ γραφῆ με δύο λάμβδα. 5, 24 *ἀφεδρῶς* γρ. *ἀφέδρω*· ὁ Σύγκελλος γνωρίζει καλῶς τὴν γραμματικὴν καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐσχημάτιζεν ἐκ τοῦ ἀφεδρος περισπώμενον τὸ ἀντίστοιχον ἐπίρρημα. 5,28 *ἐνακοσιοστοῦ* γρ. *ἐνακο-* ἢ *ἐνενακοστοστοῦ*, πβ. 65,26 ἐνάτη. 8,1 *Ἰώσηπος* ἀπορῶ διατι ἐπροτιμήθη ἢ ἀνορθόδοξος γραφῆ με δὺ πῖ. 8,10 *ὄφιν ἐρηστικόν* γρ. ἐρηυστικόν. 29,23 *εἰδοφνεῖς* γρ. *εἰδοφνεῖς*, ὡς ἔχουν παρὰ Σ. ὅλα τὰ σύνθετα τοῦ εἶδος, α' συνθετικὸν εἶδο-. 36, 15 κ.ά. *Κυραννίσι*, ἀνορθόδοξον τὸ διπλοῦν νῦ. 36, 17. *χρονογραφείου*, διατι ἢ ἀδόκιμος αὐτῆ γραφῆ ἀντὶ τῆς ὀρθῆς *χρονογραφίου* ὡς ἐν 37, 10. Ἡ διπλῆ χρῆσις δὲν βελτιώνει τὸ κείμενον. 36, 29 *τῶν παραλειφθέντων 290 ἐτῶν* ἀντιφάσκει πρὸς τὸ ἐν 37, 13 *τῆς παραλήψεως τῶν 290 ἐτῶν*. 57, 12 *ταῦτα ἀναλυόμενα, εἶτουν μεριζόμενα* (Di ἦτουν, AB ἦτουν) γρ. ἦτοι. 65, 13 *γυνὴ γεννικωτάτη* γρ. *γεννητικωτάτη* ὡς ἐν B. 109,7 *τῆς ἀνδρός*, ἢ γραφῆ ἀδύνατον νὰ εὐσταθῆσῃ, προτιμότερον τὸ *Τίσανδρος* ὡς ὁ Scal. 127,5 *μοιχαλλίδα* γρ. *μοιχαλίδα*, τὴν ὀρθὴν γραφήν. 134,10 *σερακοντούτην ὄντα*, προφανὲς σφάλμα τοῦ ἀντιγραφῶς γρ. *τεσσαρακοντούτην* ὡς οἱ Go. καὶ Di.

134,18 *μετὰ ἰγ' ἔτος* γρ. *μετὰ ἰγ' ἔτη*. 140,23 *κακοχουμένους* γρ. *κακουχουμένους*. 144, 19, 25 *οἱ Πελοπίδες*, ἀδιανόητον διὰ τὸν Σύγκελλον, γρ. *Πελοπίδαι*. 145, 24 *Ἄρ-*

γος καὶ Σικυῶν πόλεις Πελοπόννησος γρ. Πελοποννήσου, ἄλλως ἢ ἔκφρασις βαρβαρίζει ἀπαραδέκτως διὰ τὸν Σύγκελλον. 148,15 συμπηλουμένου τοῦ ἀέρος γρ. συμπιλουμένου. 148,16 ὀμιχλώδους γρ. ὀμιχλώδους. 152,7 οὐ ποιήσεις ἑαυτῶ γρ. τὸ ὀρθὸν σεαυτῶ τῆς Εχ., ἀπὸ τὸ κείμενον τῆς ὁποίας ὁ μοναχὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποστῇ. 152,22 μὴ προσφέρειν διὰ στόματος θεὸν γρ. προφέρειν. 154,17 τοῖς γενικοῖς καὶ ἰδικοῖς νόμοις· ἡ σαφῆς συνάρτησις γένους καὶ εἶδους ἐπιβάλλουν ἐδῶ: εἰδικοῖς ἐνῶ ἐν 152,25 ἡ γραφὴ ἰδικῶς συγχωρεῖται ὡς δυναμένη νὰ συσχετισθῇ ἐνδεχομένως πρὸς τὸ ἴδιος, ἰδιαιτέρως. 155,16 ἐν τέτρασι στίχοις γρ. τέτταρσι. 165,16 τῆς ὁδοῦ τυπογραφικὸν ἀβλέπημα γρ. ὁδοῦ. 168,13 συμφθάζοντα, ἀμάρτυρος καὶ ἀπίθανος τύπος. 168,14 προφέρει τὴν θυσίαν γρ. προσφέρει. 213.14 Σολομῶν διατὶ διπλοῦς τύπος τοῦ ἐν 47,28 Σαλωμῶν. 229.1 καὶ ἄλλ. περὶ τοῦ κτιστοῦ τῆς Ρώμης γρ. τοῦ κτίστου. 267,9 ὀπίσω γρ. ὀπίσω. 285,16 ἀπέτρισε τὴν γλῶτταν γρ. ἀπέτριψε. 289,61 ἰδιοτεύων γρ. ἰδιωτεύων. 300,15 γεναμένης προφανῆς λάθος τοῦ γραφέως, ὡς δεικνύει τὸ μετὰ ἓνα στίχον ἐπακολουθοῦν ὀρθὸν γενομένης. 307.7 Τησαφέρνης, ἀτόπως ἀντὶ τοῦ Τισσ-. Τὸ κατὰ παρερμηνεῖαν τῆς ἀφέρνης ἐκ δύο λέξεων εἰς τὸ ΑΒ πείθει ὅτι οἱ προφανῶς μὴ λόγιοι γραφεῖς καθ' ὑπαγόρευσιν γράφοντες δὲν ἀντελήφθησαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κυρίου ὀνόματος. 309.13 ἔπεισεν ὁ λιμός. Ὁ ἐκδότης βλέπων τὸ προφανῆς ἀδιανόητον τῆς φράσεως καὶ γνωρίζων τὴν ὀρθὴν διόρθωσιν του διὰ τοῦ ἐπίσεν δὲν δίδει τὸ ὀρθὸν κατὰ τὴν κρίσιν του κείμενον, ἀλλὰ τὴν ἐγκαταλείπει εἰς τὸ ὑπόμνημα. Δὲν νομίζω ὅτι ὁ ἐκδότης πιστεύει ὅτι τὸ ἔπεισεν προέρχεται ἐκ τῆς γραφίδος τοῦ Γεωργίου καὶ ὄχι ἐκ τῆς ἡμμαθείας τῶν γραφέων ΑΒ. 313.36 οὗτος δοθεῖς Ἐπαμνοδότῳ κατὰ τὰς Θήβας γρ. δοθεῖς Ἐπαμεινώνῳ κατὰ τὰς Θήβας ἀκμάζοντι... Εἶναι προφανῆς ἡ κακὴ ἀνάγνωσις, ἡ ὁποία ἀποκλείει τὴν ἀπόδοσιν τόσης ἀμαθείας εἰς τὸν σύγκελλον τοῦ Πατριάρχου. 323,20. τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέστου ἐρύμην. Ἀπορῶ διατὶ ὁ ἐκδότης ἐπιτρέπει εἰς τὸ κείμενον του ἐσφαλμένην ἐκδοχὴν καὶ δὲν τὴν ἀποκαθιστᾷ μετὰ τὴν ἐν τῷ ὑπομνήματι του ὑπάρχουσαν ὀρθὴν ἐρύματα. Εἶναι δυνατὸν ὁ Γεώργιος νὰ εἶχε γράψει τὸ ἀνύπαρκτον ἐρύμην; 323,22 τῆς ἐν τῇ Σικτικῇ Ἡρακλείας γρ. Σιντικῇ, ὅπερ ὁ ἀκριβῆς γεωγραφικὸς ὄρος. 326,23 Μήλων γρ. Μίλων. 329.17 Ὁρέντη ποταμῶ γρ. Ὁρόντη. Παρὰ τὴν Ἀρμενικὴν μετάφρασιν τοῦ Εὐσεβίου, ἐνθα φέρεται Orient, καὶ παρὰ τοὺς γραφεῖς ΑΒ, ὁ Γεώργιος, ζήσας μάλιστα εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ Ὁρόντου, δὲν θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τὸ ἐπίσημον συγγραφικὸν ὄφος του λαϊκίζουσαν τυχὸν ἐκφορὰν τοῦ ὀνόματος τοῦ ποταμοῦ διαφέρουσαν τῆς ἐπισήμου. 339,3 Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις καὶ Πτολεμαῖδοις γρ. καὶ Πτολεμαιεῦσι (ΑΒ Πτολεμαίοις, ἐκ κακῆς προφανῶς ἀναγνώσεως), ὁ τύπος Πτολεμαῖδοις εἶναι ἀνύπαρκτος καὶ ἀνελλήνιστος. Τὸ ἔθνικόν τοῦ Πτολεμαῖς εἰς τὰς ἐπιγραφὰς καὶ τοὺς πατύρους εἶναι Πτολεμαιεύς, (ἢ Πτολεμαίων πόλις). 349.7 ἀνείλωτο καὶ 351,10 ἐξείλωτο γρ. ἀνείλωτο καὶ ἐξείλωτο. 359,9 Νομηδεῖας καὶ 357.24 Μηθριδάτου, διατὶ ἡ ἀνορθόγραφος προτίμησις, ἀντὶ τοῦ Νομιδίας (Numidia) καὶ Μιθριδάτου ὀνόματος παραγομένου ἐκ τοῦ ἱεροῦ Μίθρα. 359,12 κ.ἀ. Ἰώπην ἐνῶ ἐν 339,6 κ.ἀ. Ἰόπην (διπλοτυπία). 359.17 ἠπέιγετο κατατάζων θρίαμβον γρ. καταζων θρίαμβον. 360.23 Πλούταρχος ὁ Χερρωνεὺς γρ. Χαιρωνεὺς. Εἰς τὸ ὑπόμνημα βλέπομεν τὴν ἀμάθειαν τῶν γραφέων μετὰ τὴν γραφὴν ἑπτὰ μὲν κωδίκων ἐν οἷς καὶ τοῦ Β Χερρωνεὺς, δύο δὲ ἄλλων ἐν οἷς καὶ τοῦ Α Χερρωνεὺς. Ἡ ἀνελλήνιστος γραφὴ Χερρωνεὺς ἀδικεῖ καὶ τὸν Γεώργιον, διὰ τὸν ὁποῖον πιθανολογεῖται γραμματικὴ ἐγκράτεια κατὰ τὰ ἐν

τῆ εἰσαγωγῇ γραφέντα, ἀδικεῖ δὲ καὶ τὸν ἐκδότην παρέχοντα γραφὴν ἀπροσδιόνυσον. 362,8 *Φερωρῶν*· εἶναι ὁ ἑβραϊκὸς τύπος προφανῶς (Ἰώσηπος), τὸν ὁποῖον πιθανῶς εἶχε γράψει καὶ ὁ Γεώργιος. Αὐτὸ ὁμοίως δεῖκνυε ὅτι δὲν δύναται ὁ Γ. νὰ ταυτίζεται οὔτε μὲ τὸν γραφέα *A φερῶραν* οὔτε μὲ τὸν *B φερωρῶν* κατὰ τὰ Ἑλληνιστικὰ Κηφᾶς, Βαλλᾶς, Ἀρτεμῆς, Θεωνᾶς κ.λπ. 362,16 *μικρὸν δὴ γρ. μικρὸν δεῖ*. Ἡ γραφὴ τοῦ κειμένου μὲ τὸ *δὴ*, ἣτις εἶναι καὶ ἡ γραφὴ τῶν *AB*, δὲν δύναται νὰ εἶναι γραφὴ τοῦ γνωρίζοντος Ἑλληνικὰ Γεωργίου, διότι ἡ χρῆσις τοῦ μορίου *δὴ* εἰς τοιαύτην θέσιν τῆς προτάσεως εἶναι ἀήθης. 369,11 *ἐπαύσωτο γρ. ἐπαύσατο*. 403,27 *Φίλικα* καὶ 410,19 *Φίστον γρ. Φήλικα* καὶ *Φῆστον*, ὡς ἡ ὀρθὴ τῶν μεταγραφῶν, ἦν μαρτυρεῖ καὶ ὁ κῶδιξ *C*. 416,9 *Γαλλβᾶν* καὶ 419,4 *Νεβρᾶν γρ. Γάλβαν* καὶ *Νέρβαν* κατὰ τὴν ὀρθὴν τῶν ἐκδοχῶν, περὶ ἧς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἐν 422,28 *Νερούας* καὶ ὄχι κατὰ τὰς Ἑλληνιστικίζουσας παραμορφώσεις τῶν γραφέων. 419,28 *ἐξαδελφῆ γρ. ἐξαδέλφη*. 421,6 *ἐδηλάτευσαν*· καλῶς προετιμήθη ἡ γραφὴ ἀπὸ τὰς ἄλλας τῶν *χφφ*. Ἀνήκει βεβαίως εἰς τὰ ἀπαξ εἰρημένα, ἔχει ὁμοίως σχηματισθῆ κατὰ τρόπον γραμματικῶς ὁμαλὸν καίπερ ὀθνεῖον (ἐκ τοῦ *δηλάτωρ*, *Lampe*). 421,9 *ἐννακισχίλια γρ. ἐνα-ῆ ἐννεα-κισχίλια*. 421,10 *τοῦ ἡμίσεως γρ. τοῦ ἡμίσεος* 321,21 *ἀπελασθέντες γρ. ἀπελαθέντες*. 438,15 *Θεοφράδης ποταμὸς γρ. Θεοφραδῆς*. 449,10 *πυρὰν νῆσαντες*. Ἡ γραφὴ παρὰ τὰς διαφωνίας τῶν *χφφ*. ἔχει ὀρθῶς καὶ ἀποδεικνύει ἐκ τοῦ ἐξιδιασμένου χαρακτῆρος τοῦ νοήματος τῆς λέξεως ὅτι ὁ Γεώργιος δὲν παρέλαβε τὴν λέξιν ἐξ ἄλλου τινὸς συγγραφῆς ἢ ἐκ τοῦ Ἡροδότου «*πυρὴν νῆσαι*», τὸν ὁποῖον ἀποδεικνύεται ὅτι εἶχεν ἀναγνώσει. 448,30 *ὄρμησαν γρ. ὄρμησαν*. 455,18 *ἐπορκιστῶν γρ. ἐξορκιστῶν* (sc. τοῦ σατανᾶ). Τὸ *ἐπορκιστῶν* εἶναι λέξις ἀδύνατος ἀφοῦ τὸ δεύτερον συνθετικὸν δασύνεται (ἐφ-ὄρκ.). 451,1 *αἱ ὑπόλοιποι γρ. αἱ ὑπόλοιποι*. 464,9 *δεδιῶς μὴ παρασφάλλομαι γρ. μὴ παρασφάλλωμαι*. 474,8 *ὁ τῆς κατὰ Ἀντιόχειας αἵρέσεως ἀρχηγὸς γρ. κατὰ Ἀντιόχειαν*. Προφανῆ τυπογραφικὰ παροράματα ὑπάρχουν εἰς τὸ κείμενον καὶ τὰ ἀκόλουθα: 5,12 *ἐβδομάδορ γρ. ἐβδομάδος*. 11,2 *ἀπεπλανήθσαν γρ. ἀπεπλανήθησαν*. 20,27 *περῖ γρ. περὶ*. 26,6 *συγκλείσεως ἔχει ἀντιστρέψει τὸ ε τῆς διφθόγγου*. 116,23 *καὶ ἄτονον*. 259,9 *ἐνθεν ἄτονον*. 402,15 *περι* (Ἰουδαίων) *ἄτονον*. 412,12 *τῷ υἱῷ ἢ κατάληξις ἔχει δασεῖαν ἀντι περισπωμένης καὶ ὑπογεγραμμένης*. 414,6 *οἱ θεῖον ἀπόστολοι γρ. οἱ θεῖοι*. 452,26 *τὸν θανατὸν γρ. τὸν θάνατον*. Τέλος, οἱ νεωτερισμοὶ περὶ τὸν χωρισμὸν τῶν συλλαβῶν εἰς τὸ τέλος τῶν στίχων κατὰ διαφωνίαν πρὸς τοὺς παλαιοὺς κανόνας, λ.χ. 6,13 Ἑβ-ραίοις ἢ 279,16 ἀναμμνήσ-κουσα εἶναι ἴσως σύμφωνος πρὸς τὰ καινὰ δαιμόνια, δὲν εἶμαι ὁμοίως βέβαιος, ἀν ἀρμόζουσι εἰς τὰ ἀρχαῖα κείμενα.

Παρὰ τὰς ὀφειδόμενες ὁμοίως παρατηρήσεις αἱ ἀρεταὶ καὶ ἡ χρησιμότης τοῦ νέου κειμένου τοῦ Γεωργίου Συγκέλλου εἶναι ἀπαραγνώριστοι.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ